

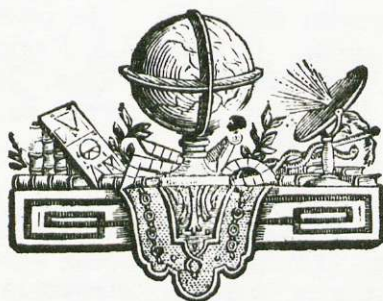
VELIKA
PRATIKA

ALI
KALENDER

SA TO LEJTO

I 7 9 7.

ALI
M. DCC. XC. VII.

Stifkan per Jan. Fridr. Egerju.

V' LUBLANI,
Se najde per Wilh. Heinrihu Kornu.

V' tēmu Lejtu

Se Lejta tako shtejejo.

Od stvarjenja tige svejta okoli - - - - -	5784 L.
Od milosti polniga pozhlovezhenja inu Rojstva J Kristusa	1797 -
Od terplenja, smerti, vstajenja, inu v'nebo-odhoda J Kaist.	1764 -
Od perviga Nemshkiga Zefarja Karlna tige Velkiga - -	996 -
Od rojstva Svetiga Papesha PIUSA tige VI letēga imēna, is gosposke hišhe Brafchni, rojeniga v' Zeseni ta 27. dan Grud. v' Lejtu 1717. - - - - -	80 -
Od Njegoviga nastopa k' Papeshovi zhafti ta 15. d. Svizh. v' L. 1775. - - - - -	22 -

P o p i s u v a n j e.

Svętle Zefarske Shlahte.

Svętli Zefar.

FRANZ ta II. letega imēna : Krajl v' Germanii, v' Jerusalemu, na Ogerškim, inu Pęmskim, i. t. d. Vikshivajvoda v' Eštrajhu: Vajvoda na Shtajarskim, Korroshkim, inu Krajnskim, i. t. d. Nafh lubesnivi Gospod, inu Dshęlni Oblastnik. Je rojen ta 2. dan Svizh. v' L. 1768. Je nastopil k' Regiranju svojih Dshęle ta 1. dan Sufhza v' L. 1792. Je Zefar postal ta 14 d. Mal. Serp. v' L. 1792. Je lejtsaf star 29 L.

Svętla Zefariza.

MARIA THERESIA, Prinęesina Sizilianškiga Krajla Ferdinanda Antona. Je rojena ta 6 dan Roshenz. v' L. 1772. sarozhena is Svętlim Zefarjam ta 19 d. Kim. v' L. 1790. je stara - - - - - 25 -

Otrozi Svętliga Zefarja.

MARIA LUDOVICA: Rojena ta 12 d. Grud. v' L. 1791. je stara - - - - - 6 -

FERDINAND LEOPOLD, Eribizh tē Krone: Rojen ta 19. d. mal. Trav. v' L. 1793. Je star. - - - - - 4 -

KAROLINA, Rojena ta 8. d. Rosh. v' L. 1794. Je stara - 3 -

Bratji inu Sestre Svętl. Zefarja.

MARIA TERESIA JOSEFA i. t. d. Je rojena ta 14 dan Prof. v' L. 1767. Sarozhena s' Bratam Saxonfkiga Kurfirhta: je stara	30 L.
FERDINAND JOSHEF, Vęlki Vajvoda v' Tofhkani. Rojen ta 6 dan Maj. v' L. 1769. Sarozhen s' Mario Ludoviko Sizi- lianfko Prinęsino. Je k' regiranju v' Tofhkani nastopil v' L. 1791. Je star	28 -
MARIA ANNA FERDINANDA i. t. d. Rojena ta 21. d. mal. Trav. v' L. 1770. Je stara	27 -
KARL LUDVIK JANES, Zefarjov Nameřtnik v' Niderlandu. rojen ta 5 dan Kim. v' L. 1771. Je star	26 -
JOSHEF ANT. JANES NEP. Rojen ta 9. d. Sufh. 1776. Je star	21 -
MARIA KLEMENTINA i. t. d. Rojena ta 24 d. mal. Trav. v' L. 1777. Sarozhena s' Januarjam Sizi- lianfkim Kronprinzam. Je stara	20 -
ANT. VIKTOR JOSHEF, i. t. d. Rojen ta 31 d. vęlk. Serp. v' L. 1779. Je star	18 -
MARIA AMALIA JOSEFA, Rojena ta 15. d. Kosap. v' L. 1780. Je stara	17 -
JANES KARSTNIK JOSHEF. Rojen ta 20 d. Prof. v' L. 1782. Je star	15 -
RENAT JANES MIHEL, Rojen ta 30 d. Kim. 1783. Je star	14 -
RAJNER JOSHEF ANTON, Rojen ta 13 d. Grud. v' L. 1784. Je star	13 -

Bratji inu Sestre Ozheęta Svętl. Zefarja.

MARIA KRISTINA, Rojena ta 13 d. Maj. v' L. 1742. Sarozhena s' Albertam Vajvodam v' Saxentefknu. Je stara	55 -
MARIA EL'SABETA, i. t. d. Abtařhiza v' Inřprugu. Rojena ta 13 d. vęlk. Serp. v' L. 1743. Je stara	54 -
MARIA AMALIA, i. t. d. Rojena ta 26 d. Svizh. v' L. 1746. Sarozhena s' Ferdinandam Vajvodam v' Parmi. Je stara	51 -
MARIA KAROLINA, i. t. d. Rojena ta 13 d. vęlk. Serp. v' L. 1752. Sarozhena s' Ferdinandam Sizi- lianfkim Krajlam. Je stara.	45 -
FERDINAND KARL ANTON, Zefarjov Nameřtnik v' Lombardii Rojen ta 1. d. Roshenz. v' L. 1754. Je sarozhena s' Mario Bea- trixo Modensfkiga Vajvoda Hzhirjo. Je star	43 -
MAXIMILIAN FRANZ XAVER, i. t. d. Kurfirht inu Vikfhi-Shkof v' Kolonii i. t. d. Rojen ta 8. d. Grud. v' L. 1756. Je star	41 -

PREDGOVOR OD KALENDRA.

V' tēmu 1797. lejtu je 365. Dni. Nedēlfka zherka je A. Od Bo-shizha do Pepelnize je 9. Tēdnov, inu 3. dni.

Sapovēdani Prasniki so s' rudēzhme zherkame postavleni.

Sapovēdane poste kashe rudezh †

☀ je Sonze.

☾ je nova Luna, ali Mlaj.

☾ je prvi Krajz.

☽ je polna Luna.

☾ je sadni Krajz Lune.

Dvanajfiro osvēdje,

pod katērim Sonze tezhe.

Ovēn - -		Rak - -		Vaga - -		Divji kosēl -	
Junēz - -		Lev - -		Shkorpion -		Povodnik -	
Dvojzhizhi		Diviza -		Strēlēz -		Ribe - -	

Od Mraknenja.

To Lejto bo dvakrat sonze mraknilo. Ta pervikrat videó-zhe ta 24 Junius al Roshenzveta ob 6 Uri 43 min. popoldan. Ta drugikrat nevideó-zhe ta 17 dan Grudna, katēro se bo lē per ludēh vidilo, kī pod sonzhnim obódam leshe.

Na mēzji boša tudi dva merknjenja. To pervo nevideozhe ta 9. Juniusa. To drugo videozhe ta 4. Grudna, zelo merknjenje je ob 5. U. 12 min. na nozh.

Shtiri Sonzhne Kvatre.

Pomlad se sazhne ta 21 dan Sufhza.

Po lejtu - - ta 21 dan Roshenzveta.

Jefēn - - ta 22 dan Kimoviza.

Sima - - ta 21 dan Grudna.

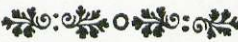

Shtiri Zérkvēne Kvatre.

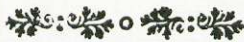

V' Pomladi ta 8. 10. 11. Sufhza.

Po lejtu ta 7. 9. 10. Roshenzveta.

V' Jefēni ta 20. 22. 23. Kimoviza.

Po Simi ta 20. 22. 23. Grudna.

Dņevi		PROSENEZ ali Januar.	Osvęsje.	Preimenenje na Luni Sonzu inu Dņevu.	Napisa na ta Męsęz.
v' Tędnu	po sonzu				
Nedęla	1	A. Obress Jes Krisc. inu noviga lejta dan		mras mokro	Ak' Vinzenza son- ze pęzhe, Pravo vinze ob- sorı; Rad po zvizhik birt potęzhe De lę mofhna sa- blefhi.
Poned.	2	Makar, Pufhavnik		męgla	
Toręk	3	Genovefa, Diviza		Sonze	
Sręda	4	Titus, Shkof		6. ob 9.	
Zheter.	5	Telesfor, Papesh M.		U. sjutr.	
Pętik	6	Rasglafva Jes. Krisc inu Svęti Krajli		vętęr	
Sabb.	7	Valentin Shkof			
Nedęla	8	A1. Severin Opat.		Snęg	<div style="text-align: center;"> <p>Vganovalka.</p> <p>I.</p> <p>Kaj je per jędi nar- ból potrebno.</p> </div>
Poned.	9	Julian. Martern.			
Toręk	10	Pavl, Pufhavn.		73. ob 2.	
Sręda	11	Higin. Pap. M.		U. sjutr.	
Zheter.	12	Ernest. Shkof			
Pętik	13	Hilar Shkof			
Sabb.	14	Felix Nolan'k, Mafh.			
Nedęla	15	A2. Imę Jea. Maurus		Sonze	
Poned.	16	Marzell, Pap. M.		vętęr	
Toręk	17	Anton			
Sręda	18	Pętra Sędesh v' Rimu.		19. obro	
Zheter.	19	Kanut, Kral M.		u. sve. a.	
Pętik	20	Fab. inu Boshtian M.		je v'	
Sabb.	21	Nesha D. M.			
Nedęla	22	A3. Vinzenz, i. Anaf.		Snęg	<div style="text-align: center;"> <p>Kaj je per jędi nar- ból potrebno.</p> </div>
Poned.	23	Poroka Div. Marie		vętęr	
Toręk	24	Timot. Shk.		mras	
Sręda	25	Preob. S. Pavla		mokro	
Zheter.	26	Polikarp, Shkof M.			
Pętik	27	Jan. Krisoftom, Shk.		28. ob 3.	
Sabb.	28	Karl ta Vęlki		U. sjutr.	
Nedęla	29	A4. Franz Sales, Shk.			
Poned.	30	Adelgunda D.		mokro	
Toręk	31	Pętr Nol.			

Dņevi		SVIZHAN ali Februar.	Osvędja.	Premenjenje na Luni, Sonzu inu Dņevu.	Napifs na Meřsęz.
v Teđnu	po lonzu				
Sređa	1	Ignazius, Shkof M.		Sonze	Kader Pętra stol smersuje, Sima řhtirnajřt dņi noruje; Ti, kater' řo' o- puřt val', Bodo lahko se der- řal',
Zheter.	2	Svežhniza		mras	
Peřtik	3	Blash, Shkof M.		 4. ob 9U	
Sabb.	4	Rembert, Shkof		svezh.	
Nedęla	5	Ař. Agatha D. M.		mras	Dan je 9 Ur Sonze 11. ob 1 U.svez.
Poned.	6	Rathia, D. M.		veřer	
Toręk	7	Romuald			
Sređa	8	Jan. od Mate			
Zheter.	9	Polona D. M.			
Peřtik	10	Shkolařtika			
Sabb.	11	Defider, Shk. M.			
Nedęla	12	A. Sept. Evlalia. M.		męgla	 Vganovalka. 2. Kedaj je to nar- leřřhi deklę shi velo?
Poned.	13	Fuřhka, D. M.			
Toręk	14	Valent. Mařh. M.		mras	
Sređa	15	Favřt. i. Jov. M.		je v 	
Zheter.	16	Juliana, D. M.		 13. ob	
Peřtik	17	Silvin Shk. M.		u. popo	
Sabb.	18	Simeon, M.			
Nedęla	19	A. Sexag Julian M.		veřer	
Poned.	20	Elevter, Shk.		Sņęg	
Toręk	21	Eleonora		mras	
Sređa	22	Petra řęd. v' Antioh.			
Zheter.	23	Maręeta od Kortone			
Peřtik	24	Matia Apost.			
Sabb.	25	Balburga Div.			
Nedęla	26	A. Quing Fayřtinjan		 26. ob 9.	
Poned.	27	Leander Shk.		U.svezh	
Toręk.	28	Puřt, Roman Opp.		Sņęg	

Dnevi		SUSHEZ ali Marzius.	Osvestje	Premenenje na Luni, Sonzu inu dnevu.	Napifs na ta Meřsez.
v' Tędnu	ponoznu				
Sređa	1	† Pepeln. Albin		Sonze međla	Kakor je zheřhnov zveđ Tako je terte; Kakor je d'narjov fleđ, Pipe odperte.
Zheter.	2	Simpliz, Pap.			
Peťik	3	Kunegunda, D.			
Sabb	4	Kasimir			
Nedęla	5	A1. Invoc. Fridrih		 6. ob 7 u. sjutr. veťer Sneđ Sonze	
Poned.	6	Fridolin			
Toręk	7	Thomash Akvinřk.			
Sređa	8	† Kvat. Janes de Deo			
Zheter.	9	Franza, Rimřka vdova			
Peťik	10	† 40 Marternikov			
Sabb.	11	† Heraklius. M.			
Nedęla	12	A2. Remin. Gregor,		 12. ob 12 u. svezh veťer Dan je 11 Ur Sneđ dash	 Vganovalka.
Poned.	13	Rosina			
Toręk	14	Mathilda, Krajl.			
Sređa	15	Longin, Soldat			
Zheter.	16	Heribert, Shk.			
Peťik	17	Jędert, Div.			
Sabb.	18	Edvard			
Nedęla	19	A3. Oculi. Josheř			
Poned.	20	Joahim			
Toręk	21	Benedikt, Opp.			
Sređa	22	Oktav.			
Zheter.	23	Viktorian, M.			
Peťik	24	Gabriel, Arhang.			
Sabb.	25	Osnanje Div. Marie			
Nedęla	26	A4. Lętar. Emanuel.		Sonze 28 ob 12 u. obpol	
Poned.	27	Filet			
Toręk	28	Guntram			
Sređa	29	Ziril			
Zheter.	30	Regul, Shk.			
Sabb.	31	Amos, Prerok			

Dņevi		MALI TRAVN ali April.	Osvędje.	Premenenje na Luni, Sonzu inu dņevu.	Napisa na ta Meřsez.
v' Tędnu.	po řenzu				
Sabb,	1	Hugo, Shk.	✠	vetęr	Sufhęz fuhóten, Travęn mokróten, Majnik hladán; Bo kmet is řenam, Shitnim plemenam, S'grosđjam dar'- van.
Nedęla	2	A5. Judic. Franz	✠		
Poned.	3	Rihard.	✠	 4. ob 2 u popold. Sonze Dan 12 Ur	
Toręk	4	Zosimus	✠		
Sręda	5	Vinzenz Ferer.	✠		
Zheter.	6	Zelestin, Pap.	✠		
Peřik	7	Herman	✠		
Sabb.	8	Amanz, Shk.	✠	lepo	
Nedęla	9	A6. Zvet. Nedęla	✠		
Poned.	10	Ezehiel, Prerok	✠	Sonze 11. ob 11 u. obpol. vetęr	
Toręk	11	Leo, Papesh	✠		
Sręda	12	Julius	✠		
Zheter.	13	Justin, M.	✠		
Peřik	14	Tiburz M.	✠		
Sabb.	15	Helena, Krajl.	✠		
Nedęla	16	A7. Velka Nedęla	✠		Vganovalka.
Poned.	17	Velki Pon. Anizet,	✠	dash	4.
Toręk	18	Kolozer, M.	✠		
Sręde	19	Timon, M.	✠	 19. ob 7 u. sjutr.	
Zheter.	20	Sulpiz, M.	✠		
Peřik	21	Anselm, Shk.	✠	 1e v' Dan 13 Ur	Kateri ludje nam vře. řpřed vust vsamejo ?
Sabb.	22	Soter, Pap. M.	✠		
Nedęla	23	A1. Adalbert.	✠		
Poned.	24	Juri, M.	✠	Sonze	
Toręk	25	Marka, Evang.	✠		
Sręda	26	Kletus, Pap. M.	✠		
Zheter.	27	Teofil, Shk. M.	✠	 26. ob 12 u. ponoz mras	
Peřik	28	Vital, M.	✠		
Sabb.	29	Peřter, M.	✠		
Nedęla	30	A2. Katarina, Sen. D.	✠	Sonze	

Dņevi		VELKI TRAVN ali Majnik.	Osvędje	Premenenje na Luni, Sonzu inu Dņevu.	Napisa na ta Meřsez.
v' Tędnu	po fouznu				
Poned.	1	Filip inu Jak. Ap.		Sonze	Ak terjaka nozh rofsi, Dobro letno na- redi. Star pregovor: v- faka nozh! Ima svojo latno mozh.
Toręk	2	Atanas, Shk.		grom	
Sręda	3	Snajd. S. Krisha inu Alexandr Pap.		3. ob 8. svezher	
Zheter.	4	Florian M.		mras	
Pętik	5	Pius Pap.			
Sabb.	6	Janes pred vratmi			
Nedęla	7	A3. Shtanislaus Shk.		oblak	Vganovalka, 5. Kdo nepoftane shiv, ako pęd nevmerje?
Poned.	8	Perkasęn S. Mihęla		grom	
Toręk	9	Gregor Nazianf. Shk.		10. ob	
Sręda	10	Antonin, Shk.		11 U. svezh.	
Zheter.	11	Gandulf, M.		Dan je 14 U	
Pętik	12	Pangraz, M.			
Sabb.	13	Servat, Shk.			
Nedęla	14	A4. Bonifaz, M.			Vganovalka, 5. Kdo nepoftane shiv, ako pęd nevmerje?
Poned.	15	Dorkvin		mras	
Toręk	16	Janes Nep. M.			
Sręda	17	Ubald, Shk.			
Zheter.	18	Venanz, M.		19. ob 1	
Pętik	19	Ivo Masfchnik		U. sjutr	
Sabb.	20	Bernardin		Sonze	
Nedęla	21	A5. Sekund, M.		je v	Vganovalka, 5. Kdo nepoftane shiv, ako pęd nevmerje?
Poned.	22	Julia, Div.			
Toręk	23	Desider, Shk. M.			
Sreda	24	Johana		vetęr	
Zheter.	25	V'Nebo odhod J Chr inu Urban Shk.		desh	
Pętik	26	Filip Nereus		26. ob 10	
Sabb.	27	Janes Pap.		u. obpol	
Nedęla	28	A6. German, Shk.			Vganovalka, 5. Kdo nepoftane shiv, ako pęd nevmerje?
Poned.	29	Refhtitut M.		desh	
Toręk	30	Felix Pap. M.			
Sręda	31	Konzjan		Sonze	

Dņevi		ROSHENZVET, Krefnik ali Junius.	Osvędje.	Premenenje na Luni, Sonzu inu Dņevu	Napifs na ta Meřsez.	
v' Teđnu	po fonzu					
Zheter.	1	Juvenz, M.		mras	Shent Janshov desh hudobno let nareja,	
Peřik	2	Erasm, Shk. M.		 2. ob 1 u		
Sabb.	3	† Kvirin, Shk.		popold		
Nedęla	4	A. Winkufht Nedęl.		vetęr	Nej fonze rajřh ta dan se pratki fmeja.	
Poned.	5	Wink. Poned.				
Toręk	6	Norbert, Shk.				
Sređa	7	† Kvat. Robert, Opp.		Mrak. nev.		
Zheter.	8	Medard, Shk.		 9 ob 12		
Peřik	9	Primash, i. Felizian.		u. svezh		
Sabb.	10	† Meręeta, Krajl.		desh		
Nedęla	11	A1. S. Trojiza Barnab.		Sonze		
Poned.	12	Janes Fakund				
Toręk	13	Anton Padvan		oblak		
Sređa	14	Pasil, Shk.		grom		
Zheter.	15	Vid, inu Tovar. M.		 17. ob 4		
Peřik	16	Benno, Shk.		u. popol		
Sabb.	17	Rajner				
Nedęla	18	A2. Leonzius, Sold. M.		desh	6.	
Poned.	19	Gervas, i. Protas		Dan je 16 Ur		
Toręk	20	Silver, Pap. M.		 je v' 	Kedaj se reęa seje?	
Sređa	21	Alojs		mrak. vid.		
Zheter.	22	Ahez, i. Tovar. M.		 24. ob 5.		
Peřik	23	Agrippina, D. M.		u. popol		
Sabb.	24	Rojřtvo Janesa Karřt.				
Nedęla	25	A3. Profhper M.		Sonze		
Poned.	26	Janes i. Pavl M.				
Toręk	27	Ladislavs, Krajl		grom		
Sređa	28	† Ireneus Shk.		blifk		
Zheter.	29	Peřer i. Pavl, Ap.		desh		
Peřik	30	Spomn S. Pavla				

Dņevi		MALI SERPAN ali Julius.	Ovęsje.	Premeņenje na Luni, Sonzu inu Dņevu.
v' Tędnu	po tonzu			
Sabb.	1	Aaron		7 U sjutr.
Nedęla	2	A4. Objiskan. D. M.		
Poned.	3	Evlog, Mart.		desh
Toręk	4	Urh, Shk.		
Sręda	5	Domiz, M.		vetęr
Zheter.	6	Isaias, Prer.		
Pętik	7	Wilibald, Shk.		grom
Sabb.	8	Kilian, Shk M		
Nedęla	9	A5. Anatolia Div. M.		 9. ob 3. u.
Poned.	10	Amelberga, D.		popold.
Toręk	11	Pius Pap. M.		oblak
Sręda	12	Mohor, Fort. i. Meręet.		
Zheter.	13	Anaklet, Pap. M.		Sonze
Pętik	14	Bonaventura, Shk.		blisk
Sabb.	15	Henrik, Zefar		grom
Nedęla	16	A6. Hilarin, M.		desh
Poned.	17	Alef		 17. ob 3.
Toręk	18	Arnulf, Shk.		U. sjutr.
Sręda	19	Arsen, Diakon		Dan je 15 Ur
Zheter	20	Elias, Prerok		
Pętik	21	Daniel, Prer.		vetęr
Sabb.	22	Maria Magdalęna		1. Paf. Dan
Nedęla	23	A7. Apollinar, Shk.		 je v' 24
Poned.	24	Kristina, D M.		 24. ob 1.
Toręk	25	Jakob, Apost.		u. svezh
Sręda	26	Anna		grom
Zheter.	27	Pantaleon, M.		Sonze
Pętik	28	Innozenz, Pap.		
Sabb.	29	Marta, Div.		
Nedęla	30	A8. Abdon i. Sen. M.		 30. ob 5.
Poned.	31	Ignaz Lojolz		u popol.

Napifs
na
ta Męszęz.

Kader fhent Jakob
dęshi,

Se sheloda mal'
dobį.

Kaj pifarjam bode
friti,

Nebó svin s' zhefá
rediti.

Vganovalka.

7.

Kaj je tako fľadko,
de fi shęnfke
popręd perfte o-
blisnejo, pręden
primejo?

Dnev		VELIKI SERPAN ali Avgust.	Osvetlje.	Premenenje na Luni, Sonzu inu Dnevju.	Napifs na ta Męsęz.
v' Tędnu	po fonzu.				
Toręk	1	Pęter v' sheleşju		grom	Kakor Jernej vre- ment, Jesęn zęla se der- shı. Vezhkrat s' en'ga sam'ga dnęva Rada pride dolga ręva.
Sręda	2	Shtęfan, Pap.		blisk	
Zheter.	3	Svetine Shtęf. Diak			
Pętik	4	Dominik		desh	
Sabb.	5	Oshbold, Krajl M.		Sonze	
Nedęla	6	A9 Spremenıt. J. Kr.			Vezhkrat s' en'ga sam'ga dnęva Rada pride dolga ręva.
Poned.	7	Kajetan		 7 ob 7 U svezh.	
Toręk	8	Ziriak, Diak M.		mokro	
Sręda	9	Roman, Soldat M.		Dan je 14 U	
Zheter.	10	Lovrenz, Diak M.			
Pętik	11	Sufanna Div. M.			
Sabb.	12	Klara Div. M.		Sonze	
Nedęla	13	A10. Hippolit, M.		vęter	 Vganovalka. 8.
Poned.	14	† Euseb, Mafh.			
Toręk	15	V'nebo - vsetje D.M.		 15. ob 4. u. popo.	
Sręda	16	Rok		desh	
Zheter.	17	Liberat, Oppat			
Pętik	18	Agapit, M.			
Sabb.	19	Ludvik Tolosan, Shk.		Sonze	
Nedęla	20	A11. Bernard, Oppat			Kader v' vafs pri- defh, kaj imafh na dęsni roki?
Poned.	21	Fidel, M.		grom	
Toręk	22	Timoteus, Shk.		 22 ob 8	
Sręda	23	Zaheus, Shk. M.		U. sjutr	
Zheter.	24	Jernej, Ap.		 je v' 	
Pętik	25	Ludvik, Krajl		sad. pafs. dan	
Sabb.	26	Zefirin, Pap. M.		vęter	
Nedęla	27	A12. Josh. Kalafanz		Dan je 13 Ur	
Poned.	28	Avgufhtin, Shk.		Sonze	
Toręk	29	Glava Janesa Karst.		 29 ob 7	
Sręda	30	Rosa Limana D.		U. sjutr.	
Zheter.	31	Rajmund Nonnat.		desh	

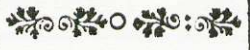

Dnevi		KIMOVEZ ali September.	Osvędje.	Premenenje na Luni, Sonzu inu Dņęvu.	Napisa na ta Meřsez.
v' Tędnu	po fonzu				
Pętik Sabb.	1 2	Tiln, Oppat Shtefan, Krajl		Sonze mras	Kader v' Kimovzu germi,
Nedęla Poned.	3 4	A 3 Angeli Varhi Rosalia, D.		oblak desh	Shito, sadje sarodi;
Toręk	5	Lovrenz Justin, Shk.		 6. ob 10.	Zhele niva je gnojena,
Sręda	6	Zaharias, Prer.		u. obpol.	Jablan, tępka safaјena.
Zheter.	7	Regina, D. M.		Sonze	
Pętik Sabb.	8 9	Rojstvo D. Marie Korbinian, Shk.			
Nedęla Poned.	10 11	A 14. Imę Mar. Mekl. Emilian, Shk.		vetęr	
Toręk	12	Mazedon, M.		Dan je 12 Ur desh	
Sręda	13	Mavril, Shk.		 14. ob 1.	
Zheter.	14	Povikfh. S. Krisha		U. sjutr.	
Pętik Sabb.	15 16	Nikomed, Mafh. M. Evfemia, D. M.		lepo	
Nedęla Poned.	17 18	A 15. Lampret, Shk. Tomash Vill.		Sonze	
Toręk	19	Januar, Shk. M.		 20. ob 4.	Kdo je povfod doma?
Sręda	20	† Kvat. Evstah, M.		u. popol.	
Zheter.	21	Matęvsh, Ap.		 je v' vetęr	
Pętik Sabb.	22 23	† Mavriz, i. Tov. M. † Tekla, Div. M.			
Nedęla Poned.	24 25	A 16. Gerard, Shk. M. Kleofas Jogr, M.		desh	
Toręk	26	Ziprian, i. Justina M.		 27. ob 10	
Sręda	27	Kosm, inu Dam.		u. svezh	
Zheter.	28	Wenzeslavs, M.		mras	
Pętik Sabb.	29 30	Mihel, Arhang. Hieronim, Mafh.			

Vganovalka.

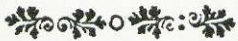

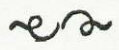

9.

Kdo je povfod doma?

Dņevi		KOSAPERSK ali Oktober.	Osvędје.	Premenenje na Luni, Sonzu inu dņevu.	Napils na ta Męfsęz.
v' Tędnu.	po fonzu				
Nedęla	1	A17. Remig, Shk.		oblak	K'der sherjov leti na puje, Se nam sima per- blishuje. Vfaj letó je v' prat- ki ręs, Zhe lashá je dofi v' męs.
Poned.	2	Leodegard, M.		Dan je 11 U. Sonze	
Toręk	3	Kandid, M.			
Sręda	4	Franz Ser.		 6. ob 1 u. ponozh.	
Zheter.	5	Plazid, M.			
Pętik	6	Bruno			
Sabb.	7	Justina, D. M.			
Nedęla	8	A18. Brigitta, Vdova		Sonze	
Poned.	9	Dionys, Shk. M.		oblak	
Toręk	10	Franz Borg.			
Sręda	11	Sarmat, M.		 13. ob 8. u. obpol.	
Zheter.	12	Maximilian, Shk. M.			
Pętik	13	Koiman, M.			
Sabb.	14	Kalyft, Pap.		Sonze	
Nedęla	15	A19. Teresia, Nuna		mras	 Vganovalka. 10. Kuliko shęblov je tręba sa eniga dobro podkova- niga Konja?
Poned.	16	Goll, Opat		Dan je 10 U. Sonze	
Toręk	17	Hedwiga, Vdova			
Sręda	18	Lukesh, Evang.		vętęr	
Zheter.	19	Ethin, Opat			
Pętik	20	Felizian, Shk. M.			
Sabb.	21	Urfhula, D. M.		 .0. ob 2 u popol.	
Nedęla	22	A20. Kordula D. M.		Sonze	
Poned.	23	Janes Kapiftran		 je v' 3.	
Toręk	24	Rafaęl, Arhang.			
Sręda	25	Krifhpin, M.		vętęr	
Zheter.	26	Evarift, Pap. M.		dash	
Pętik	27	Frumenz, Shk.		 27. ob 6 u. popol.	
Sabb.	28	Shimęn inu Jud. Ap.			
Nedęla	29	A21. Narzifs, Shk.		męgla	
Poned.	30	Klavdius, M.			
Toręk	31	† Wolbenk, Shk.			

Dņevi		LISTOVGNOJ ali November.	Osvęsđio.	Premenenje na Luni Sonzu inu Dņevu.	Napifs na ta Meřsęz.
v' Teđnu	po lonzu				
Sređa	1	Vři Svętniki		Sonze	Na fonze svętga Martina
Zheter.	2	Dufhe v' viz. i. Just.			
Peťik	3	Hubert, Shk.		 4. ob 4. u. popold.	Prihaja velika si- ma.
Sabb.	4	Karl Boromejz, Shk.			
Nedęla	5	A22. Zaharias, Prer.			
Poned.	6	Leonard		mras	Deflih dobro sa- zhne gręt,
Toręk	7	Engelbert, Shk. M.			
Sređa	8	Gotfrid, Shk.		Sonze	
Zheter.	9	Teodor, Sold. M.			Je le vender bab- je leť.
Peťik	10	Andrej Avelin		 11. ob 3 u. popol.	
Sabb.	11	Martin, Shk.			
Nedęla	12	A23. Martin, Pap. M		veťer	
Poned.	13	Didak			
Toręk	14	Jukund, Shk.		Dan je 9 Ur	
Sređa	15	Leopold			
Zheter.	16	Otnar, Opat			
Peťik	17	Gregor Zhudod. Shk.		 18. ob 3. u. popol.	
Sabb.	18	Odo, Opat			Vganovalka.
Nedęla	19	A24. Lisęta, Krajl.		Sonze	II.
Poned.	20	Felix Vales			
Toręk	21	Ofruvanje D. Marie		 je v' 4. međla	Kje sajęz takō ti- zhı, de ga obe- den řpoditi ne- mōre ?
Sređa	22	Zeřilia D. M.			
Zheter.	23	Klemen, Pap. M.			
Peťik	24	Krisogon, M.			
Sabb.	25	Katarina, D. M.		makro	
Nedęla	26	A25. Konrad, Shk. M.		 26. ob 3 u. popol.	
Poned.	27	Valerian			
Toręk	28	Softenes			
Sređa	29	Sat urnin		Sonze	
Zheter.	30	Andrej, Apost.			

Dņevi		GRUDEN	Osvędsje	Premenenje na Luni, Sonzu inu Dņevu	Napisa na ta Mejsęz.
v' Tędnu	po nznuzi	Boshizhnik ali December.			
Pętik Sabb.	1 2	Eligius, Shk. Bibiana, D. M.		mras	Ak' nebó v' grud- nu -germí,
Nedęla Poned.	3 4	A1. Adv. Franz Xav. Barbara, D. M.		Omrak. vid. 18. ob 8 u. sjutr.	K' lęť velik' vę- trov buzhi.
Toręk	5	Sabbas, Opat.		vęťer	Deb' lę hujga nizh nefríli,
Sręda	6	† Miklavsh, Shk. M.		Sņęg	
Zheter.	7	† Ambrosh, Shk.		Sonze	Kakor prave nor- ze bríli.
Pętik Sabb.	8 9	† Spozhetje D. Marie † Leokadia, D. M.			
Nedęla	10	A2. Adv. Julia, D. M.		10 ob 12 u. svezh	
Poned.	11	Damas, Pap.		oblak	
Toręk	12	Maxenz, M.		megla	
Sręda	13	† Luzia i. Otilia, D.		mras	
Zheter.	14	Nikas, Shk. M.		Sonze	
Pętik Sabb.	15 16	† Ireneus, M. † Evseb			
Nedęla	17	A3. Adv. Lazar Jog.		Omrak. nevi 18. ob 8 u. sjutr.	Vganovalka.
Poned.	18	Grazian, Shk.		mehko	12.
Toręk	19	Nemesian, M.		je v' 	Sakaj je na kmeťih vękřhi hlębęz sa dva ręparja, kakor v' meřťih?
Sręda	20	† Kvat. Amon, M.		megla	
Zheter.	21	Thomash, Ap.			
Pętik Sabb.	22 23	† Seno, Soldat M. † Viktoria, D. M.			
Nedęla	24	A4 Svęť vezh. Ad. Ev.		lepo	
Poned.	25	Svęť d. Rojřtva J. Kr.		26. ob 12 U. pold.	
Toręk	26	Shtëfan, Diak. M.		Dan je 8 Ur	
Sręda	27	Janes, Ap. inu Ep.			
Zheter.	28	Nedolshni Otrozi M			
Pętik Sabb.	29 30	Tomash, Shk. M. David, Krajl i. Prer.			
Nedęla	31	A. Silvester, Pap.		Sņęg.	

H I S H N A O P R A V I L A.

Po lejtju meso obraniti.

Déni meso na kofsze ras-sekano v' kiflu mléku, pufti ga notri leshat; drugi dan oshmi mesò, vershi mléko prozh, inu nali gor drugiga kifliga mléka. Potlej se sná vsaki drugi dan mléko ponovíti. Prèden, tako meso kuhat perstávisih, ga pufti pol ure v' vodi statí, de mlézhni duh venpotégne.

Smerdliva jajza sposnati.

Deni kurja jajza v' vodo; ta smerdliva plávajo, ta frishna v-tónejo.

Ofsénze pregnati.

Sa ofsénze pregnat se je veliko skufsilo, al malo je pomagalo. Dobro je répo shkrofti s' vodo, v' kateri so bile saje ras-topléne, inu hud jésh permeshan Narbólfhi pak je, ofsénze ométat, kjér se muja plazha. Zhe so otrózi per domu, nej jih ométajo vsakdan tólkokrat, kólkerkrat jésti profsjo; kjér so lé odráche-

ni, bodo s' drugim delam vezh saflushíli, kakor s' ométanjám.

Svinz, inu zin bres sgube topiti.

Per ras-toplénju zina, inu svinza se po verhu kosha naredí, katéra vsa v' pepel pride; de se nebo narejala, perdéni túliko loja, de bó en perft debélo goristál.

Zhe imash kaj takiga pepela od zina ali svinza hráneniga, ga sgnedi s' lojam inu stólzheno smolo vkup, to vse ras-topi na sherjávzi, se bo supet v' svoji metal preverníl.

Pomozh, kader od tobáka jesik opábne.

Ras-tajaj solitarja na vodi, inu to solitarjasto vodo v' vustah en zhas dershi, bode jesik splahnil.

Sbilkrote sdrave obraniti.

Potópi shilkrote vsak teden enkrat v' frishno vodo skus eno
C minú-

minuto zhařsa; bodo v' edno sdrave ostale; zhe je tudi kačera v-she kermishláva inu bolna, se vender fkus potoplénje v' frifh-no vodo supet osdrávi.

Posėbne vmřtálnosti.

Is meju trėh po verřti poslávle-nih orėhov tiga řřániga is řřede djati, de se ga nedotákne.

Postávi po verřti trí orėhe, takò: o o o prími éniga tih dvėh krajnih, inu ga prestávi na ta drugi konėz; ta popřed řředni nebò vezh v' řředi, deřlih se ga níři dotakníl.

Is trėh s' krėdo sapířsanėh zherk de-vėt zherk narediti.

Na miso sapířhi s' krėdo trí zherke III, vdari gori s' dlanjo; dlan pertífui enimu na zhėlo; se bodo na misi trí, na dlani trí, inu na zhelu tí zherke posnále.

Persbgano svėzbo pojėřti.

Isřėřhi is řępe, al is eniga já-buka en svėzhi podobėn konėz; namėřt tahta natakni jedro od mándelna, ali od ľėřhnika, kač-ro si takò, ořgal, de kakor o-trinėk venvídi. To svėzho per-shgi, je pojėj; gľedálzi bodo mę-nřli, de si eno pravo svėzho řřė-dėl.

Pukřbo sadėłati.

Pomáři sprošnřzo s' lojam, se nebò ognj vkřefsat mogėl.

S' pepėlam na dlan pířřati.

Pířhi na tvojo dlan eno beřřdo, is v' řřėřih pomóřženim no-vim perėřam; puřti, de se píř-sánje posuřhí. Kader hozheřh drugim tvoje zhudo pokasati; sa-pířhi ravnu tořřto beřřdo na en papír s' tinto; řřėřgi papír; s' pe-pėlam tiga papírja pomáři dlan, se bode pepėl na tim s' řřėřiham popířřanim męřtu pířřel, inu se bode ta beřředa na dlani sapířřana vidila.

Podvuzbenje od Rájřanja.

Ľėřas pride na verřto 'ta dru-ga visha tiga rájřanja, ta se ime-núje: *vkup - řřtevenje.*

Vkupřřtevenje vuzhí vezh řřřm v' eno řřřmo vkvp postá-vit.

Kakor postávim: vzheraj řřim vendal pėř řřodov, donėř pak řřřřř; kúľiko to vkupsnėřse? De se to srařta, postávi eno řřřmo pod to drugo, to je 4 pod 5. Pod to řřodno narėdi en potėřáj; sřavėn govóri takò: řřřřř inu pėř řřėřř devėř; inupodpířhi pod potėřřajam to zifro devėř; — postávim:

$$\begin{array}{r} 5 \text{ inu} \\ \underline{4} \end{array}$$

je 9 shtir, inu pët, je devët.

Kúlikur shtim je sa vkupshëteti, se mórejo vfe ena pod drugo sapifsat; pod narsadno potesáj nareddit, vkupshëtet, inu zëla shtuma pod potesájam postavit, taku:

$$\begin{array}{r} 2 \\ 3 \\ 1 \\ \underline{2} \\ 8 \end{array}$$

Se isrëzhe: 2 inu 1 je 3, 3 inu 3 je 6, 6 inu 2 je 8.

Kader so shtume s' vezh ziframi, se mórejo samize, pod samize defetize pod dessetize stotize pod stotize, tavshenti pod tavshente pifsat. Postavim vzheraj sim skúpil 124, donës pak 75 rajshov; hozhem vëdit, kúliko vkupsnéfse.

$$\begin{array}{r} \text{Postavim:} \quad 124 \\ \underline{75} \\ 199 \end{array}$$

Kader pride v' vkupshëtevénu ene verfte vezh vkup, kakor devët, takrat podpisni to sadno zifro sdolaj, të druge shtej k'tej prihodni verfti; inu kader vshtë obene verfte nî sa vkup shtëti, postavi sdolaj vfo vkup-potëgneno shtumo; postavim:

$$\begin{array}{r} 9745 \\ \underline{457} \end{array}$$

10202

To shtëjem taku vkup; 7 inu 5 je 12, dvojko, karëra je ta sadna zifra od 12, podpisnem, to prëdno i shtëjem k' dessetizam, inu rezhem nadalej: 1 inu 5 je 6, 6 inu 4 je 10, nullo podpisnem, i pak shtëjem k' stotizam rekozh: 1 inu 4 je 5, inu 7 je 12; dvojko podpisnem, i pak shtëjem k' tavshentam rekozh: 1 inu 9 je 10; të desset popólno-ma podpisnem, kër nî nizh vezh zifer dalej sa vkupshëteti.

Tukej dam nekatëre isglëde:

$$\begin{array}{r} 6 \quad 7 \quad 9 \quad 14 \quad 67 \\ 3 \quad 8 \quad 7 \quad 31 \quad 84 \\ \hline 9 \quad 15 \quad 6 \quad 45 \quad 151 \\ \quad \quad 8 \\ \quad \quad \hline \quad \quad 30 \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 4560 \quad 3640 \quad 3456 \\ \underline{7089} \quad 709 \quad 6377 \\ 11649 \quad 88 \quad 4863 \\ \quad \quad 6 \quad \hline \quad \quad 4443 \quad 14696 \end{array}$$

Sim vendal:		
v' Prófenzu	23	rajnfh
v' Svizhanu	16	
v' Súfhizu	18	
v' m. Travnu	20	
v' vel. Travnu	19	
v' rosh. zvętu	25	
vкуп - - 121 R. v' pol lejta.		

Lętas fim prodal:		
platna sa	316	R.
přheníze -	274	
ajde - -	94	
fozhíve -	35	
fim prejel vкуп 719 R.		

Katęri hozhe rajtengo pelati, kúliko vřako lejto vendá, inu notrivsame, si sná v' lerej pratiki na tim bęlim papirju vřakdan pruti sapřsuvat, inu dvę verřte tako naredit.

V' P r ó f e n z u.

Sim vendal				Prejel							
dan		R.	Pet.	Sold	d.		R.	P.	S.		
3	sa en koshuh	5	1	24	12	sa 12. męrnikov	28	2	12		
5	sa úfinje - -	12	2	15		přheníze - -					
14	sa fuknó - -	11	-	26	15	sa 9 lahtí platna	15	1	24		
25	sa eniga vóla	54	1	18	20	sa 18. męrnikov					
27	shnidarju lon	1	2	-		přheníze - -	43	-	18		
29	řhúřhtarju -	-	2	25		sa 3 męrnike ajde	3	-	27		
Vendájanje vкуп - 86				2	18	Noterjemánje vкуп - 90				2	21

Per vřakimu męřsęzu se tako sapřřhuje; na konęz lejta pak se od vřih męřsęzov řhume vкуп-potęgnejo de se svę, kúliko sneřse vendájanje inu noterjemánje zęliga lejta.

Kader folde vкупřhtęjřřh, inu najdeřřh, de sneřřđ zhes eno ali vezh petiz, řhtej petize k'petizam. Ravno tako, zhe petize kaj rajnfhov sneřřđ, deni rajnfhe

k'rajnfham, kakor ta sdaj poká-sani isgled vuzhí.

Od vremena.

Sjút rajna inu svezhęrna sariu pomęnita, de je obilno dima inu rořse v' luftu, v' katęre se fonzh-ni sharji vprejo. Na jutrajno sari-o pride al vętęr, al desh. Ka-der fonze gorigrę, ras-tęgne dim, luft se pozhnę męřřat, od tiga

tiga vftane vèter; ali se pak dim vkup spopáda, v' kaple nabèra, inu od tod pride dèsh, Rofsá vezherne sarie pak po nozhi na tlá pade, luft se izshifiti, inu drugi dan je jasno vréme.

Kader ima luna koló, je luft poln dima inu rosfe, luna se fkus to rosfo ravno kakor fkus en dim vidi, od tod pride, de se eno dimno koló okoli njè vidi; ta dim se bode pozhasi sgoftil, inu bo fkoraj dèsh. Tedaj koló okrog lu ne pomèni f'korej dèsh.

Dèsh bode, kader sèlifha, roshe, mlake ali gnojnice mozhnò dishè.

Kader sjutraj mègla ftoji, v' drobnih fernih na tlá pada, inu pozhaso nèkam sgine; bode vedro vreme; zhe pak v' kosmih na k' vifhko grè, se naredè obla-ki, inu pride dèsh.

Kader fo glave visokeli gorâ zhitte, bo lepo; zhe se pak od njèh kadì, bodè dèshevno vreme.

Ako dim is dimnika negrè, ampak po kuhini nastopa, bode dèsh, ali vsaj vèter.

Skus taka snamena se vreme sa nekatere dnève naprejvidi, de vè zhlovek svoja opravila obrazhat. Sa zèlo lèjto vremene naprejvèdit, se meni nemogozhe sdí;

tudi vè, de obedèn nì tak, de bi na mozhirneh nivah toifto lèjto nizh nefèjal, v' katerim ta vezhna pratika dèshevje prerokuje.

Popifsvanje tè Semle.

Morje okoli vse semle der-shî, sato fo vshe vezhkrat se v' barkah okrog semle pelali; fo veliko nam poprèd nesnaneh deshel inu otokov, ludì, shival, inu sèlifh najdili; vender she nì vle popólnoma rasodèto. Zhe se spod fonza dalej pruti polnozhnim inu poldnèvnim tezhaju grède v, ekfhi mras perhaja, se najde morje smer-sneno, tako, de nemorejo ludje dalej; ti kraji se imenujejo pod smerflim pafsam tè semle ftojèzhi. Tam pak, ker prebivalzam fonze ravno nad glavo hodi, se pravi ta vrozhi pafs; kar je v' frèdi mej smerslim inu vrozhim, se fhteje v' hladnim pafsu; nam nikol fonze ravno nad glavo nepri-de, pak tudi nì vèdna smerslina, tedej mi pod hladnim pafsam tè semle prebivamo.

Morje je grenko, inu flano. V' njemu prebivajo mnoge forte ribe inu shivali, katèreh dosti je vèkfhi, kakor fo sverine na fuhim.

Morje vfake dvanajft ure eno malo nastopa, inu druge dvanajft ure odstópa; to se imenuje v'fakidani *nastop*, inu *odstop* tiga morja.
Kar

Kar je suhiga svejta, se ljudje povsod najdejo; zhe so blishej smersliga pafsa, bøl so bele farbe; pruti vrozhim pak zhesdalej bøl rudezhi, rujavi, sagoreli, ali pak zelo zherni. Ti se imenujejo samorzi, ker od nas na unim kraju sa nafhim frød-deshelnim morjam leshe.

Suha semla se deli v deshele inu krajestva. Od nas pruti sonzhnimu ishodu leshe deshele ena sa drugo takò: hrovafsko, flavonsko inu Boshnia, ogerfko, siebenbirgen, volafsko, moldavsko, zherno morje. Sa tim morjam leshe nam pruti jutru Asia ta drugi dejl suhiga svejta. Na desni strani eno malo bøl pruti poldne je Lika, Dalmazia, Ragusa, inu Turzhia, na levi pak eno malo bøl pruti polnozhi leshe sa ogerfkim: Gallizia, Polfko, inu Moskhovitarfko.

Kader se pruti sonzhnimu sahodu oberremo, so po versti: Forlania, Tirole, Shvajz, Franzosovfko, Shpanfko, Portugal, inu sa temi to veliko morje, na kateriga unim kraju je ta novi svejt Amerika. Zhe pak pruti poldne pod sonze pogledamo je sa Terstam to frød-deshelno morje, na kateriga desnim je Benezhia, Papeshova deshela, inu Napolitanfko. Na unim kraju tiga morja leshe Afrika, inu te perve ob morju lesheozhe deshele so: Egiptovfka, Barbarfko, inu

Marokanfko; sa katerem so samorzi.

Pruti polnozhi nam pride na desnim Shtajerfko, Estrajh, Pemfko, Saxen, Prajsovsko, nemfko morje, inu Shvedfko. Na levim pride Koratan, Solzburg, Parfko, nemfki Rajh, Holland, Danfko ali Denemark. Sa Hollandam zhes eno vofko morje leshe England; sa Denemarkam inu Shvedam pak pride to smerslo morje.

Europa ta dejl te semle, v katerim mi prebivamo, je fizer nar majfhi, pak vender ta nar bøl prebrifani, inu svuzheni. Europa leshe pod hladnim pafsam te semle. Nje mejnik je pruti jutru zherno morje, inu ene dolge gorè, katere od tiga morja pruti smerflim morju skus moskhovitarfko dershe; tudi dva potoka Don, inu Sura. Pruti vezheru jo meji to veliko morje; pruti poldne to frød-deshelno; pruti polnozhi to smerslo.

Vse vunajno lize Europe snese 150 tavshent na fhtir vogle mil. Od jutra do vezhera je dolga 900 mil; od poldne do polnozhi je shiroka 550 mil. Zhloveshkeh duh prebiva v njej okoli 150 millionov.

Europearji govore sheft poglavitnih jesikov, kateri imajo vsak svoje odraselke. Ti sheft pogla-

poglavitni so: Latinskó, Nemškó, Sloveńsko, Ogerško, Greškó, Turškó. Od Latinskiga pride Lafško, tranzosko, španško; od nemškiga, danško, norbegško, švedško, hollendarško, englendarško; sloveńsko se rasdejlí v' moskovitarško, severško, polško, peńsko, hrovafško, flavonsko, vlašško, pomorsko, lushifško, krajnsko.

Tę narimenitniški gorę v' Europi se vkup dershe, kakor ena ketina. Krajnski Snesniki se vležejo od nas pruti sonzasahodu smeram naprej skus Belz, Silio, Tirole, Shvajz, Piemont, skus poldnevno franzosko, notri do Španškiga. Meju španškim inu franzoskim delajo, mejo, tam se imenujejo Pireńji. En odraščelk se vershe na stran v' Piemontu, gre skus genuesarško po sredí lafške deshele prut poldnevno notri v' Napolitanško; ta se imenuje *Appenin*. Na goręnském gredó gore od Triglava na dvoje; ena versta dershi ob morju notri doli v' turzhio; tę gorę so tominške, iderske, krafs, Nanos, Hrušhiza, Javornik, sneshnik, kapela, inu tako nadalej doli pruti Turzhii. Ta druga versta gre ob koroski meji skus stajersko, se sazhe v' krajnski gori, potem je Beliza, Belshiza, Lubel, Grintovéz, inu tako naprej gredó zhes shtajersko, Estrajh, mej Moravškim, ogerškim, inu Gallizio, tam se imenujejo Karpatje, satim;

se vershejo v' Siebenbirgen, v' Bulgario na turškim, inu se stęgnejo do zherniga morja.

Is goręnskíh Snesnikov svi-ra Sava; is Koratanških Drava, is Tirolških Inna, katere vse v' Dónavo tekó. Dónava stúdení na strani shvajzarkih sneshnikov na shvobškim, se valí skus Parško, Estrajh, Ogerško, inu Turško v' zherno morje. Vřaka grapa, vřaka dolína ima svoj stúdenéz, al svoj potok; ti se naberajo v' vekški tekózhe vode; tę darshe v' she vekški; inu tę narveški se slívajo v' morje.

Kratkozbasne Pergodbe.

En vóheren zhlovék pade v' bolešen, poklizhe eniga tudi vóherniga arzata, kateri ga je frezno osdravil. — Vóherniku se je denarjov shkoda sdelo, tedej mišli drugazhi arzata plazhat. — Nalié dvanajst skleniz, ali flafh s'vodo, jeh is' smolo sakapi, inu rezhe, de so s' enim dragim shlahatnim vinam is deshele Šampagne napólnene. Arzat vsame s' veselam sklenize, hrani varno v' kelder, se jih nevupa is vóherné dotakniti. — On vmeré; — erbje se smeja po njega smerti; odmashe, piejo, — kar jim smertliva voda v' nos vdari. — — Tako snajo vóherniki eden drugga mej fabo, inu zel svet sa nos voditi.

En tat je imel obęfhen biti. Pod galgame vględa mej ludmi svojo mater, objokano. — Prof-si, de bi fhe enkrat s' njo smel govoriti. Perpelejo tedej mater k' njemu; tat se pruti nji nagne, kakor bi hotel kaj na tihim po-vędat, inu jo v' vuh vgrisne tak-o, de se je kri pozedila. — Vii ględalzi godernajo rekozh: Al ti sdaj na sadne tvojo mater takó spofhtujefh? — Tat odgovori: Od mládiga fim sazheł krafi, ma-ti me ni nizh křęgala; ja fhe je naprodaj nofsila, kar fim vkradęl. Ona je smerti kriva. Satiga vo-lo fim njęj, inu vřem materam en dober navuk na vulhęsa sa-zherkat hotel.

En Gospod is polfke se je pe-lal v' Turzhio kupzhuvat; tovar-fha ni imęl drugiga, kakor svo-jiga kozhiasha. Kader se po tur-fkim peleta, misli kozhiash fam per sebi: sakaj bi jest nebil tudi enkrat sa gospoda, inu moj gos-pod meni sa kozhiasha? — Na eni famoti vřtavi kozhio, stopi pred gospoda; mu vkašhe, de i-mata s' oblazhila mejnat; shu-ga, zhe nebó gospod sa Kozhia-sha, de ga hozhe vmoriti. — Ko-zhiash je bil mozhnejfhi; kaj ho-zhe gospod? ga more bogat. — Se perpeleta v' meřto. Gosped v' kozhiashovim oblazhilo grę to-shit pred turfhkiga kadi, ali sod-nika. Kadi poklizhe tiga v' gos-poda prebležheniga kozhiasha; ta se odgovarja, de je on ta pravi

gospod, inu de uni je hlapęz. Sodnik pravi k' obęma: jest vaju neposnam, ta rezh je zhudna, bo-deta en malo venřtopila, de se pomislim. — Kader gręřta ven, savpie sa njima kadi: oj! fiifhi-te vi kozhiash, stopite na eno beřędo nasaj! — Ta pravi gos-pod, ni bil navajen sa kozhiasha imenuvan biti, grę svojo pot na-prej. Kozhiash pak se je hitro nasajoseri, inu prařhal: Kaj je? — — Oho! prav Kadi, takó! — fi ti ta pravi kozhiash; sdej bom vędel, katęřiga tizha imam v' kę-ho djati. —

Gospodinske opravila.

Gospodina ima narpopřed sna-ti dobro kuhat; dobro difhezhe jędi naredit; ne premalo; ne pre-vezh; ne sapravljivo; ne dan na dan euake jedila. More tedej imęti mnoge forte řadje, řozhivo, meřenino, perpravo, inu sabę-lo per rokah, de lahko sdrave jędi napravi. Pametni ljudę je-dó ľę sató de shivlenje inu sdra-vje ohranio.

Kader řadje obilno rodi, se ima pofufhiti, inu sa druge ne-rodovitne ľęřta kaj perhraniti; de bode s' kom řpęndio premeniti. Taiřte jędi je tręba narvezhkrat kuhat, katęře drushina nar-rajřhi ję. Drushina bode pak tudi rajřhi pridno đęlala.

Prid-

Pridne Gospodine fkerbe, de je vert sgodej na pomlad s' vsefor- te selenino napolnen s' katëro se jedi premenë, ali prijëtne naredë. Zhes simo se take vertvime v' toplih këldrih v' parft nafadë, de je tudi po simi kaj selenave sa kuhinjo. — Sëlnate glave sa kapusno sème se ob S. Martinu na vertu globoko vfade, v' mrasu is flamo pokrïjejo; na pomlad se glave krisham prerëshejo, de kapus samore vengnati. V' këldrih glave al gniô, al pred zhasam poshenô.

Goveja shivina tudi stoji pod fkerbjo tësh gospodin. Krave je trëba snashno dershat, fstriglat, inu, kadar so nezhdne, oprat. Prah jeh mori, nesnaga mëdle nareja, ufhi redi, mlëko kasî. Hlëv nej bo snashno dershan, pajzhine vezhkrat omedëne, gnoj spruti ven kidan; inu vselej dosti nastlano; sizer shivina rada bolëha. Hlëv nej bode tudi vëlban, al faj strop obrajhan; de bo pred ognjam varn, inu de sëno od shivin- ske sape nesdravo nepostane.

Teleta sa pleme se vsamejo od tësh shlahntneh krav, katëra so sgodej k'mal po novim lejtu stur- jëna; shëst tëndnov nej sesajo, potlej se odlózhjo, inu na toplim v' hlëvu po simi ohranjo.

Kader krave tele ima, se ji bolshi klade, shëst tëndnov prëd, inu shëst tëndnov potlej. Kader

sturi, se ji fkus en teden vskadan ra piazha daje: namrezh, deni v' fhkaf en pehar moke, eno pëst soli, drobno ras-rësane rëpe; v- se to s' vrëlim kropam popari, premeshaj, inu kader mlazhno postane, daj kravi popiti.

Shehtar, zedilo, latovze vsa- kikat s' kropam pomî; prëden molsefh, vime s' zhifto vodo o- péri. Pomito mlëzhno posodo dobrò posufhi al na fonzu, al per pezhi, de nebode mlëko superno difhalo. Prëden molsefh, si ro- ke vmi. Prëden mëdesfh, pinjo s' kropam oplakui; mësti se more vednò v'enako visho, ne sdej pozhasò, sdej hitrejshi. Po lejt se bôl pozhasò mëde, po sim hi- trejshi. Ako se ne hozhe vme- sti, tok ras-topi eno pëst soli v' mlazhni vodi, jo v' pinjo vli, se bo k'mal vmedlo.

Srovo maslo, ali putër se more dobrò oprati, inu vtlazhit, de vse pinjeno mlëko venpride, sizer se grëbe kifsajo, inu zhervi- ve postajajo, zhe se sdajzi maslo neskuha. Skubat se ima vselej obilno, je stanovitnishi, inu se loshej prodâ. Glej, de nizh tro- pin mej maslo nepride, de ne- bode plësnuvalo.

Obena govëd se nima saklat, ako ni bila poprëd pitana. Katero pi- tash, jëj daj sjutra sgodejeno ob- lódo; ob osmi uri fuho sëno; ob poldnë supët oblódeno piazho; popoldan navfakë dvë ure en malo

malo fuhiga s'ena. Obloda ima vfelej ofsolena biti, de shivina rajfhi je. Piazhe se dà vfelej obilno. Sa posebno pitanje se od-bere ta jefha shivina.

Prefhizhi so nekateri ikrafti; takih meso je nesdravo. Ta bo-lesen se na ozheh posna; ikraft prefhizh ima rudzha inu kriva-va ozhefsa, sdrav pak lepó bela. - Ti mali prefhizhki vzhafsò vol-zhje sobe imajo, to se posna, ka-der jim jed is rivza leti, inu tes-hkò shrejo; ti sobje se s' kléshame odshipnejo, inu popilio.

Prefsiza sa pleme more imeti fhrok krish, doli visiozh trèbuh inu vufhefsa, dosti s'efezov, visok rivéz, dolg shivot, prèdne noge níke, sadne visok-ke; inu nesme biti huda, temuzh krotka.

Prefhizham se more s' verftjo klafti, nesmejo nikol stradat, pak tud ne pod noge metat. Rofsa, inu hudo vreme jim posebno fhkóduje; torej se nimajo venpustit, prèden rofsa neodjide, inu per hudim vre menú sdajzi v'fvinak vgnat. - Prefhizh nebode nikol zhif fhpeh imel, ako bode en zhafs s'ene forte shitam pitam, potlej pak s' drugo; takih fhpeh bo po frèdi mesnat. - Namózhena túr-fhiza jih dobro oppíta; ròsh ní sa prefhize. - Kislo mlèko ra-di shrò, inu firadko; kar jim tu-di dobro tékne.

Kokufham se od jesheni notri do noviga lejta dobrò klade, de rajfhi nefsò; po novim lejtú pak se daje majn, de nepostanejo pie-debele, ker take nehozhejo rade nesti — Konople, inu seme od kopriv jeh rodovitne sturè, ako se jem vzhafsò en malò dà — Ko-rito, is kateriga pute piò, se v-fakdan osnalhi, inu lepa zhifta voda nalié; od nezheдне vode piko dobe. — Ena dobra kokufh snefse v'nimu lejtú zhes sto jajz. - Bele pute imajo narflajfhi, inu narbòl belo meso. — Katerim greben doli zhes ozhi visi, nis-o pred jastrobam varne, ker gre-ben ozhi sakriva, inu tudi jesti nevidio. — Puta vezhdejł saz-hne nesti, potem, kader dvajset, jajz snefse. — De rajfhi valé, je dobro v'vinu omozheniga kruha njem dajati. — Ta perva jed sa majhene komej svalene pifhike so v'terdò kuhana ras-fékana jaj-za; ali pak v' mlèku namozhena pogazha, inu kasha.

Pura sazhné jajza nesti pruti pom-ladi; jih snefse per petnajst, inu potem leshe. Puri se morejo spru-ti jajza prezhpoberat, de jih ne-stare, vender se vfelej eno jajze pustí, de nesazhné drugám jajza nefsiti. Ako hozhesh, de nebo-de pura per petnajstah jajzah va-liti sazhela, temuzh, de bo she vezh jajz nanefsla, katera bi se kokufham valiti dala; ispodí pu-ro is gnesda, një trèbuh s' merslo vodo smozhi, inu jo na dvorishe

is-sheni. — Kadar lëshë, postavi blisò gñesda'piti, inu jësti; de nebo- de predolgò stradala, kër pure rade vezh dní bres jëdi na gñesdu ofta- nejo. — V' fhtirih tëndni svali s'voje mlade; jemli jih sapored spod nję, deni na gorko, de jih nebò ras-terla, dokler vfa jajza isgodì. — Tim novizh isvalenim pùrizham daj eno serno popra poshrëti, inu jim ene krati s' shganim vinam noge pomozhi; bodo tëndnishi postali. Terdò kuhana, ras-sëkana jajza so njih perva klaja; mej vodo se njim dobriga vina perlie; vino s'vodo permëshano je sa nje vfelej dobro, kaderkol jih slabost obhaja, ali kadar so kaj od mrasa premerli. — Mladi purmani dostikrat dobë pod jesikam majhene mehürje, tudi okoli korenine per rëpu; jih je tedej trëba vzhafsò preglëdat, mehürje flëtno odrësar, inu vode pit dati, v'katëri je shivo voglje o- gasheno bilo. — V' sedmih tënd- nih jim sazhe njih shlësasti gre- bën rafti, takrat se jim bolshi kla- de, inu klaja s'vinam polie; kër ob tim zhafsu radi ofslabë. — V' deshju, inu v' rofsi se nesmejo na pasho gnati; jim filnò shkóduje. — Vzhafsò pura dvakrat v' lëjtu lë- she; inu takrat sazhe v' malim ferpanu supët jajza nesti; jo snafh pufiti slëzhi, ak se nebojish mu- jo s'tim mladim po simi imëti.

Slifhim de na dolenskim sna- jo kokufhi rësar, ali kopúnit, de se tedaj to po zëli desheli ras-

glafsì, bom to visho popitsal: ko- kufh ima sadej pod rëpam notri pod kosho eno bëlò kùglizo, ka- kor en majhen lëshnik veliko; tukej se përje lepò ofkube, se s' ojstrim nosham prerëshe skus dvojo kosho, tako dolgo, kakor je ta snotrains kùgliza dolga, tam notri je màterniza, ona se od spo- dej s'perftam en malò ven potif- ne, inu is fhkarjame odrëshe. — Katëri kukufhi rësar nesnà, neje se poprëd per saklaneh putah vuzhì, de bo per shiveh to fturiti snal. — Rana se nesafhë, kakor per ko- punih, temuzh lë s'pepëlam po- trësse, inu s'mafham pomashe ko- kufhi se rade sredë, inu se dra- gò prodadò, flasti, ako so pita- ne. — Se pak kokufhi, inu ko- puni tako pítajo: profsëna moka, inu frovo maflo ali puter se sve- zhër s'mlazhno vodo vmëshio, zhes nozh se na toplim ogerne- no dersht, drugi dan se s'perd- jano profsëno moko testò vgnede, se naredë fázelni, s'katerimi se shival vflakdan trikrat píta, sju- trej, ob poldnë, inu na vezhër. Vflak fazel se per pitanju spruti v' mlëku pomózhi. Sa piazho se famo frovo mlëko daje. Kokufham se da majn, kakor kopunam; razam, inu purmanam pak vezh. V'trih tëndnih je shival dosti tolsta; more pak zël zhafs pod lonzam podvë- snena, ali fizer na téfnim der- shana biti.

Gofjak se od gofî v' tim razlozhi, de ima vikl'hi noge, inu de možno vëka, kadar ga sa glavo prime; gofs pak majn vëka. — Gofsi rade sem ter kje jajza popúshajo, sato jih je trëba svezher poshlatat, al imajo v' sebi jajze, jeh v' hlëv sapreti, inu sjutra ne prëd ispuftit, dokler niso v' hlëvu snefle. Kader bodo imële na tim sbranim meštu dva al tri jajza, potlej ní vezh fkerbi, ker potëm na tim kraju nešô. — Gos okoli dvanajst jajz sneše, potlej valiti sazhe; svali v' fhririh rëdnih — Gofim po leju ene múshize rade v' vufhësa slësejo; të jih kolejo, gofsi sazhi-

nejo po malim pit, inu jëst, inu vertaglëve postájajo. De se to nepergodí, se jem mórejo vezhkrat s' oljam vufhësa pomasat; kader to pak shë vertaglëve, se njem olje notrivlie. — Perësa sa pisanje se gofim le spodej po frëdi perëtniz na vlakih ofsem rëdno ispuftio, na konzú pak se puštë, de letëti, inu pred sov-rashniki bëshat mórejo. — Gofî se pitajo s' túrfhizo, katëra je v' ofsoleni vodi tuliko vrëla, de se je omeznila. V' vodo sa piazho se jem pëška vershe, ali se pak voda s' shivim ogljam ogafsi.

ODGOVOR NA VGANOVALKE.

1) Vufta.	7) Bolha.
2) Od svojiga rojstva notri do smerti.	8) Pët perftov.
3) Jesik.	9) Polsh.
4) Brivzi.	10) Obeden, ker je shë pod kovan.
5) Sëme.	11) Na rashnu.
6) Nikol rëpa, temuzh sëme.	12) Ker vezh testá v' ajn dënejo.

SADOVOLNI KRAJNZ.

Od strashe Hravafhke
Men fonze gor pride,
V' vinógrade Lafhke
Na vezher sajide,
S' Benefhkiga murja
Jug zhelo potí.
Od Shtájerjov burja
Per del' me hladí,

* * * * *

Orjejo Kojnízhi
Sa aido n' pshenízo,
Nevtrúdni deklízhí
Perpravio tanzhizo,
Kaj maram? jest kruha
Perflúshim sadoft,
Ni file trebuha
Okóli men' noft

* * * * *

Imám oblazhílo
S' domazh'ga Padvána,
Sheníza pak krílo
Js prav'ga meslána.
Se svęti na lize
Kò pirh moj fhkerlát
Nję fhápel, jezlíze,
Nję móderz je slat.

Rad plefhem okrógle,
Glafs s' péto perdájam,
Premédem vse vogle,
V' dva zępa se májam
Sa mano pak Jęra
Prav rozhnò drobní,
Stopin'ze pobęra,
Se v' rinke vertí

* * * * *

Na shganzih tropíne
Sravn Kífliga sęla,
Bob, kashá, vse míne
'Kò pridem od dęla,
Karkól je, nî mári,
Klobáfsa, al fók,
Al, zhe se kaj zmari
Na rashnu okrog

* * * * *

Sa vřáko povéle
'Mám shídano volo:
Al bránit deshéle
Al h'điti v' fholo
Povřód se prav maham,
Kò zhverřt korenák,
Sdej dęlam, sdej báham,
Sdej píem tobák.

S E M N I

Krajnske deshele.

Zefarska sapoved od Semna, dana v' lejtu 1770.
ta 14. dan mal. Serp.

Ob nedeljih, inu sapovędanih prasnikih se ne smeje nikjer semn, ali terg dershati; ampak, kader v' take dni pade, se ima na en delovnik prestaviti, kateri je poprej, ali potler. Tamkej, kjer je semn fkus vezh dni, se imajo nedęle, inu prasniki fkus delovnike namejstiti. Ti dnevi pak, kateri niso vezh sapovędani prasniki, se imajo semni inu tergi ravno tako namejstiti, kakor s' drugimi delovniki.

Semni v' Profęnzju.

Metlika. v' sebboto po Svętih Krajlih.

Novo Mejsto. Ob S. Antonu Puhavniku.

Lublana. Ob S. Pavlu tri dni.

Semni v' Svizhanu.

Metlika, inu *Vijhna Gora.* Na S. Blasba dan.

Kerfško, inn *Sushenberg.* Ta dan po S. Blashu.

Sava pod Jesezame. Ta dan S. Valantina.

Semni v' Sufhizu.

Kamnik. Ob Svętimu Gregorju.

Shushenberg. Ta dan po S. Jęderti.

Zhernemel. Na Zhetertik po S. Joshefu.

Radolza, inu *Vijhna Gora.* V' Srędo pred tihó nedęlo.

Semni v' malimu Travnu.

Hozhęvje. V' Srędo po tihó nedęli.

Litia. V' Srędo po zvetni nedęli.

Verhnika, inu *Kofslajnovza.* V' Srędo po velki nozhi.

Zhernemel. V' Srędo po 3. nedęli po velki nozhi.

Shushenberg. Ob Svętimu Jurju.

Krajn, inu *Sushenberg.* Ob S. Marku.

Novo Mejsto. V' Zhetertik po S. Markatu.

Shentvid per Sitizhni. V' Pętk po S. Marku.

Metlika, *Radezhe,* inu *Vipava.* Ta 27. dan, to je, ob S. Peregrinu.

Mokronog. Ob Svętimu Vitalu, to je, ta 28. dan.

Semni v' vęlkim Travnu.

Lublana. Ob S. Filip inu Jakobu fkus 14. dni.

Hozhęvje, inu *Litia.* Ob S. Florianu.

Radol-

Radolza. V' Sređo po 4. nedeli po velki nozhi.

Idria. Ob S. Jannesu Nepomuzenu.

Kerjhko. Ta dan po v' nebo - odhodu Krist.

Semni v' Roshenzvetu.

Kamnik, *Ponovizh*, inu *Shushenberg*, Ob S. Primashu.

Metlika, inu *Radezhe*. V' Zhetertik po Svetimu Telefsu.

Shushenberg, *Sitizhna*, inu *Poslojna*. V' Sređo po Vinkufhtih.

Radolza, *Sitizhna*, inu *Shushenberg*. V' Sređo po S. Trojizi.

Tershizh, inu *Vishna Gora*. ta 20. dan.

Shentvid per Sitizhni, *Litia*, *Skhojsja Loka*, *Ribniza*, *Mirno*, inu *Shentiansh*. Na ta dan po Kręsu.

Shentvid per Shitizhni. Na ta dan pred S. Petram.

Lublana, *Radezhe*, inu *Zhernemel*. Ta dan po S. Petru.

Semni v' malim Serpanu.

Vishna Gora. V' Sređo po S. Petru Gabr, Ob Svetimu Urhu.

Planina, Ob S. Mohorju inu Fortunatu.

Tershizh, V' Sređo po tretji nedeli letęga mejsza.

Metlika. Na osmi dan po S. Mohorju.

Ponovizh, *Vipava*, *Kamnik*, *Velka Loka*, *Kostajnovza*. Ob S. Anni.

Semni v' velkim Serpanu.

Vishna Gora. V' Petik po S. Anni.

Kerjhko. Ta 5. dan tiga Mejsza.

Trębno. Ta dan po S. Roku.

Metlika. V' Zhetertik po velkim Shmarnu.

Kamnik, *Poslojna*, *Vipava*. Ob S. Jerneju.

Novo Mejslo. Ta dan pred S. Tilnam.

Semni v' Kimovzu.

Vishna Gora. Ta dan po S. Tilnu.

Mokronog. Ta drugi dan po S. Tilnu.

Metlika. Ta drugi dan po malim Shmarnu.

Shentvid per Sitizhni. V' Sređo po mal. Shmarnu.

Lublana, inu *Shushenberg*. Na Krishov dan.

Vishna Gora. V' Sređo po Kvaterni nedeli.

Zhernemel. V' Zhetertik po Kvat. nedeli.

Ribniza Ob S. Mattevshu.

Krain, inu *Senoshęzhe*. V' Sređo po S. Mattevsh.

Bloke. Ob S. Mihelu.

Semni v' Kosapersku.

Ternovo. Ta drugi dan Mejsza.

Kostajnovza, inu *Litia*. V' Sređo po S. Mihelu.

Shentvid per Sittizhni. Na S. Brigitte dan.

Radolza. To drugo Sređo po S. Mihelu.

Novo Mejslo. Ob Svetim Lukeshu.

Krain, inu *Poslojna*. Ta dan po S. Lukeshu.

Vipava. Ta 25. dan.
Zhernemel, inu *Shushenberg.* Ta dan
po *S. Shimnu,* inu *Judeshu.*

Semni v' Listovgnoju.

Mirno, inu *Shmihel.* Na dan ver-
nih dufh.
Vishna Gora. V' Pëtik po vsëh Sve-
tih.
Mokronog. Ta dan pred *S. Lënar-*
tam.
Jesenize. Ob *S. Lëkartu.*
Metlika, inu *Radezhe.* V' Ponedëlk
po *S. Martinu.*
Krajn, V' Srëdo po *S. Martinu.*
Lublana, Ob *S. Lishbëti* fkus 14-
dnî.

Shkofja Loka, inu *Kerjko.* V' Pëtk
po *S. Katarini*
Tershizh. Ob *S. Andreju.*
Novo Mejstu. V' Pëtik pred Ad-
ventam.

Semni V' Grudnu.

Shushenberg. Ta dan po *S. Me-*
klavshu.
Metlika. V' Pëtk po *S. Meklavshu*
Radolza, inu *Vishna Gorra.* Ta dan
pred *S. Luzio.*
Zhernemel. V' Zhetertik pred Kva-
ternim tëdnam.

